

M.A. (SANSKRIT) Semester - 3 (CBCS) Examination

Nov/Dec-2023 (NEW COURSE)

(Alankarshastra):Kavyamimasa (Adhyay - 1To3)Kavyalankar (Parichhed - 1 To 3)
(Elective-1 (New))

Time: 2:30 Hours

Marks: 70

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

- પ્રશ્ન-૧ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે નો આવશ્યક નોંધ સહિત અનુવાદ કરો: (૧૪)
Que- 1 Translate with Necessary notes any two of the following: (14)
- (1) કૃષિપાશુપાલ્યે વાણિજ્યા ચં વાર્તા । આન્વીક્ષિકીત્રયીવાર્તાના- યોગક્ષેમસાધનો દણ્ડસ્તસ્ય નીતિર્દણ્ડનીતિઃ તસ્યામાયત્તા લોકયાત્રેતિ શાસ્ત્રાણિ । સામાન્યલક્ષણં ચેષામ્ –
“સરિતામિવ પ્રવાહાસ્તુચ્છાઃ પ્રથમં યથોત્તરં વિપુલાઃ ।
યે શાસ્ત્રસમારભ્મા ભવન્તિ લોકસ્ય તે વન્દ્યાઃ ॥”
- (2) તત્ર કવિરહસ્યં સહસ્રાક્ષઃ સમાન્નાસીત્ ઔક્તિકમુક્તિર્ગર્ભઃ, રીતિર્નિર્ણયં સુવર્ણનામઃ આંનુપ્રસિકં પ્રચેતાઃ, યમકં યમઃ, ચિત્રાઙ્ગદઃ, શબ્દશ્લેષં શેષઃ, વાસ્તવં પુલસ્ત્યઃ, ઔપમ્યમૌપકાયનઃ અતિશયં પરાશરઃ, અર્થશ્લેષભુતાયઃ, ઉભયાલંકારિકા કુબેરઃ, વૈનોદિકં કામદેવઃ, રુપકનિરુપણીયં ભરતઃ, રસાધિકારિકં નન્દિકેશ્વર દોષાધિકરણધિષણઃ, ગુણોપાદાનિકમુપમન્યુઃ, ઔપનિષદિકંકુચમારઃ ઇતિ ।
- (3) તતશ્ચ સ પદ્માલાન્ પ્રત્યુચ્ચાલ । યત્ર પાદ્માલ શૂરસેનહસ્તિનાપુરકાશ્મીરવાહીકબાડકેકબાદ્વાવેયાદયો જનપદાઃ । તત્રાડભિયુન્જાના તમોભેયતિ સમાનં પૂર્વેણ । સા પાદ્માલ મધ્યમા પ્રવૃત્તિઃ । તાં તે મુનયોડભિતુષ્ટુવુઃ-
“તાયડક- વલ્ગન- તરડિગત- ગણ્ડલેખમાનાભિલમ્બિ- દ્વાર- દૌલિત- તાર હારમ્ ।
આશ્રોણિગુલ્ફપરિમણ્ડલિતાન્તરીયં વેષં નમસ્યત મહાદેયસુન્દરીનામ્ ॥
- પ્રશ્ન-૨ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે નો આવશ્યક નોંધ સાથે અનુવાદ કરો. (૧૪)
Que- 2 Translate with Necessary notes any two of the following: (14)
- (1) ઉપમાનયતોર્ધસ્ય યદ્વિશેષનિર્દર્શનમ્ ।
વ્યતિરેકં તમિચ્છન્તિ વિશેષાપાદનાદ્યથા ॥
સિતાસિતે પદ્મવતી નેત્રે તે તામ્રરાજિની ।
એકાન્તશુભ્રશ્યામે તુ પુણ્ડરીકાસિતોત્પલે ॥
- (2) ગુરુપદેશાદધ્યેતું શાસ્ત્ર જડધિયોડપ્પલમ્ ।
કાવ્યં તુ જાયતે નાતુ કસ્યચિન્નતિભાવતઃ ॥
ઉપયુષામપિ દિવં સન્નિબન્ધવિદ્યાયિનામ્ ।
આસ્ત એવ નિરાતડકં કાન્તં કાવ્યમયં વપુઃ ॥
- (3) અધિકારાદપેતસ્ય વસ્તુનોડન્યસ્ય યા સ્તુતિઃ ।
અપ્રસ્તુત પ્રશંસેતિ સા ચૈવ કથ્યતે યથા ॥
પ્રીણિતપ્રણિય સ્વાદુ કાલે પરિણતં બહુ ।
વિના પુરુષકારેણ ફલં પશ્યત શારિવનામ્ ॥
- પ્રશ્ન-૩ કાવ્યપુરુષોત્પતિઃ- યર્થા કરો. (૧૪)
Que- 3 Discuss- કાવ્યપુરુષોત્પતિઃ | (14)
- અથવા /OR
- પ્રશ્ન-૩ રાજશેખરવિરચિત કાવ્યમીમાંસા વિશે નોંધ લખો. (૧૪)
Que- 3 Discuss in detail the કાવ્યમીમાંસા । (14)
- પ્રશ્ન-૪ ભામહઅનુસાર કાવ્યના પ્રયોજનો સમજાવો. (૧૪)
Que- 4 Explain કાવ્યપ્રયોજનાનિ according to ભામહ | (14)
- અથવા /OR
- પ્રશ્ન-૪ ભામહના ગુણ અને અલંકાર વિશેના વિચારો સવિસ્તાર સમજાવો. (૧૪)
Que- 4 Explain Fully ભામહ views regarding ગુણ and અલંકાર (14)
- પ્રશ્ન-૫ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે વિશે ટૂંકનોંધ લખો: (૧૪)
Que- 5 Write a short note on any two of the following: (14)
- (1) શાસ્ત્રસંગ્રહઃ ।
(2) શાસ્ત્રનિર્દેશઃ ।
(3) ભામહનું કાવ્યવર્ગીકરણ
Classification of Poetry according to ભામહ
(4) ભામહસ્ય વક્રોક્તિનિરુપણમ્ ।
